

III. ČASŤ¹

1. VŠEOBECNE

1. Všeobecne: Je OVS povinný mať vypracované riadenie rizík v písomnej forme, t. j. napr. vo forme vnútorného predpisu?

Proces riadenia je v OVS upravený internými riadiacimi aktmi, prípadne inými vnútornými predpismi, ktoré majú spravidla písomnú formu. Je na vlastnom zvážení každého OVS, ktoré procesy bude mať upravené v písomnej forme (s výnimkou vypracovania povinných dokumentov vyplývajúcich z osobitných predpisov). Formalizácia procesov vykonávaných OVS, napr. vo forme vnútorného predpisu, prispieva k lepšiemu pochopeniu samotného procesu nielen pre zamestnancov, ktorí uvedený proces vykonávajú, ale predovšetkým umožňuje včasné odhalenie rizík, ktoré môžu v súvislosti s vykonávaným procesom nastať, a tak zabezpečiť prijatie adekvátnych opatrení na odstránenie, resp. zníženie potenciálnych rizík. Zákon č. 357/2015 Z. z. neukladá povinnosť vypracovať interný riadiaci predpis, ktorý by upravoval prístup k riadeniu rizík, resp. k finančnému riadeniu ako takému. Odporúča sa však samotné riadenie rizík zachytiť v písomnej forme, a to aj z dôvodu zabezpečenia tzv. audit trailu. Zákon č. 357/2015 Z. z. ukladá OVS povinnosť vykonávať v rámci finančného riadenia aj riadenie rizík, ktoré je potrebné pri audite/kontrole preukázať dostatočným spôsobom. Je možné vykonávať riadenie rizík písomne, resp. s využitím informačných systémov, napr. v rámci systému RIS v module Riadenie rizík. V tejto súvislosti sa odporúča ustanoviť osobu/útvár v rámci OVS za tzv. gestora finančného riadenia, resp. riadenia rizík, ktorý by predmetnú povinnosť OVS koordinoval a zabezpečil jej riadne plnenie.

2. ZFK: Musia osoby vykonávajúce ZFK uvádzať, podľa § 7 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z, na doklade súvisiacom s finančnou operáciou alebo jej časťou rovnaké dátumy vykonania ZFK?

Podľa § 7 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z. osoby vykonávajúce ZFK potvrdzujú na doklade súvisiacom s finančnou operáciou alebo jej časťou súlad so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 predmetného zákona uvedením svojho mena a priezviska, podpisu, dátumu vykonania ZFK a uvedením jedného z vyjadrení podľa písmen a) až c). Z uvedeného vyplýva, že je potrebné uviesť ten dátum, kedy sa reálne ZFK vykonala, pričom dátumy nemusia byť pri jednotlivých osobách vykonávajúcich ZFK totožné vzhľadom na skutočnosť, že tieto osoby môžu ZFK vykonať v rôzne dni.

3. ZFK: Je potrebné vykonať ZFK pri vyhlásení výberového konania na obsadenie pracovného miesta?

Vyhlásenie výberového konania je časťou finančnej operácie, ktorá predstavuje použitie verejných financií v súvislosti so zabezpečením obsadenia voľného pracovného miesta. Zároveň vyhlásenie výberového konania predchádza uzavretiu služobnej/pracovnej zmluvy s úspešným uchádzačom, t. j. je zároveň časťou finančnej operácie, ktorou je právny úkon. Odporúča sa preto vo vzťahu k vyhláseniu výberového konania (je potrebné uistiť sa o. i., že už v čase vyhlásenia výberového konania má OVS dostatok verejných financií na úhradu budúcej mzdy, že vyhlásenie výberového konania je v súlade s relevantnou legislatívou) vykonať ZFK, pričom je potrebné vykonať ZFK aj vo vzťahu k ostatným následným finančným operáciám alebo ich častiam (napr. uzavretie pracovnej zmluvy).

4. ZFK: Má podliehať vyplatenie vyššej platovej tarify a príplatku ZFK?

Keďže vyplatenie vyššej platovej tarify a príplatku predstavuje finančnú operáciu - použitie verejných financií, a zároveň môže predstavovať aj právny úkon, pokiaľ sa v súvislosti s uvedenými úkonmi vypracúva napr. dodatok k služobnej/pracovnej zmluve, nový platový dekrét, resp. iná forma (či už jednostranného alebo viacstranného) právneho úkonu, je potrebné vo vzťahu k identifikovaným finančným operáciám vykonať ZFK, pričom táto musí byť vykonávaná už od času jej prípravy.

5. ZFK: Je potrebné vykonávať ZFK k výpisom z banky k rôznym poplatkom, dotáciami?

Vzhľadom na skutočnosť, že bankový výpis ako taký nepredstavuje finančnú operáciu alebo jej časť, nie je potrebné ho overovať ZFK. Bankový výpis je dokument deklaratórnej povahy, ktorý zachytáva už zrealizované finančné operácie alebo ich časti (príjem/použitie/poskytnutie verejných financií). Je však potrebné skúmať, či bankový výpis neobsahuje údaje o takej finančnej operácii alebo jej časti, ktorá ZFK v relevantnej fáze ešte nebola overená (pôjde najmä o príjem verejných financií); v takomto prípade je potrebné vo vzťahu k danej finančnej operácii zabezpečiť vykonanie ZFK. Bankový výpis môže predstavovať doklad súvisiaci s finančnou operáciou alebo jej časťou, na ktorom je možné potvrdiť vykonanie ZFK.

Čo sa týka ZFK vo vzťahu k rôznym poplatkom, napr. poplatky za vedenie účtu, ktoré sú účtované na mesačnej báze, tieto predstavujú finančnú operáciu alebo jej časť (použitie verejných financií), a preto je potrebné ich overiť ZFK. Dotácie, ktoré sú pre OVS príjmom verejných alebo poskytnutím verejných financií taktiež predstavujú finančnú operáciu, a preto je ich rovnako potrebné overiť ZFK.

6. ZFK: Je potrebné vykonať ZFK pri vyradovaní pozemku z evidencie majetku?

Vyradovanie pozemku predstavuje pre OVS iný úkon majetkovej povahy, t. j. finančnú operáciu, vo vzťahu ku ktorej je potrebné podľa zákona č. 357/2015 Z. z. vykonať ZFK.

¹ Predmetný dokument sumarizuje najčastejšie sa opakujúce otázky vzťahujúce sa na aplikáciu ustanovení zákona č. 357/2015 Z. z. predložené po nadobudnutí účinnosti zákona č. 372/2018 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 177/2018 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

7. ZFK: Je možné potvrdiť vykonanie ZFK pomocou vyhotovenej pečiatky?

Vykonávanie ZFK upravuje ustanovenie § 7 zákona č. 357/2015 Z. z., pričom „výstupom“ zo ZFK je potvrdenie súladu finančnej operácie alebo jej časti s relevantnými skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 uvedeného zákona na doklade súvisiacom s finančnou operáciou alebo jej časťou, a to uvedením mena, priezviska a podpisu osôb vykonávajúcich ZFK, dátumu vykonania ZFK a jedného z vyjadrení, či je alebo nie je možné finančnú operáciu alebo jej časť vykonať, či je alebo nie je možné v nej pokračovať, prípadne či je alebo nie je potrebné vymáhať poskytnuté plnenie. V prípade, že vyhotovená pečiatka zabezpečí uvedenie všetkých relevantných skutočností podľa § 7 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z., jej použitie nie je v rozpore so zákonom č. 357/2015 Z. z. Čo sa týka náležitosti „podpis“, ktorú ustanovuje § 7 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z. platí, že podpis sa považuje za platný a riadny, ak je vlastnoručný. Podpis identifikuje konajúcu osobu a súčasne verifikuje obsah jej prejavu vôle. Za vlastnoručný podpis sa nepovažuje napr. podpis vopred predtlačný, podpis vytlačný pečiatkou alebo nasnímaný pomocou výpočtovej alebo rozmnožovacej techniky.

8. ZFK: Aké sú možnosti identifikácie zamestnanca vykonávajúceho ZFK elektronickou formou tak, aby bola ZFK vykonaná v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z.?

ZFK musí byť vykonaná a jej vykonanie potvrdené tak, aby nebolo možné žiadnym spôsobom spochybniť jej vykonanie v prípadnom ďalšom správnom konaní, resp. konaní podľa osobitných predpisov. Elektronické potvrdenie vykonania ZFK musí spĺňať podmienky autenticity, integrity a nepopierateľnosti a musí byť zabezpečená jednoznačná nezameniteľná identifikácia zamestnanca vykonávajúceho a potvrdzujúceho vykonanie ZFK. Z použitých elektronických prostriedkov OVS musí byť možné jednoznačne určiť osoby, ktoré ZFK vykonali. Spôsob takéhoto určenia je na zväžení každého OVS, nakoľko výkon ZFK sa realizuje smerom dovnútra, teda v rámci uzavretého systému OVS.

Kvalifikovaným elektronickým podpisom v súlade s § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka a so zákonom č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách v znení neskorších predpisov je zabezpečené, že je vždy zachovaná písomná forma, t. j. nie je potrebné dokazovať autorstvo a nepopierateľnosť podpisu. Používanie iných formátov podpisov ako kvalifikovaný elektronický podpis, ak sa na tom všetky strany dohodnú, je možné s vedomím možných škôd a nezrovnalostí v ďalšom konaní vyplývajúcich z takéhoto postupu. OVS, v rámci tvorby bezpečnostnej politiky, zodpovedá za bezpečnosť a ochranu pred neoprávneným prístupom k spracovávaným a uchovávaným údajom a pred ich zneužitím a stratou.

Jedným zo spôsobov možnej identifikácie môže byť za splnenia bezpečnostných parametrov aj chránený prístup do informačného systému prihlasovacími údajmi, spolu s ďalšími potrebnými nastaveniami.

9. ZFK: Je potrebné vykonať ZFK aj na objednávke (keď už bola predtým ZFK urobená na žiadanke), bez ktorej OVS nemôže urobiť novú objednávku, len v prípade, že na uvedený tovar/službu už má uzavreté VO?

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. je OVS povinný ZFK overovať vždy súlad každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 uvedeného zákona na príslušných stupňoch riadenia. Finančná operácia alebo jej časť sa vykonáva celý čas od prípravy finančnej operácie alebo jej časti až po jej ukončenie a splnenie všetkých cieľov finančnej operácie alebo jej časti. ZFK sa vždy vykonáva vo vzťahu k finančnej operácii alebo jej časti a nie vo vzťahu k dokumentom. Žiadanka, resp. objednávka môžu predstavovať doklad, na ktorom osoby vykonávajúce ZFK potvrdia jej vykonanie spôsobom upraveným v § 7 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z. Je na OVS, aby si nastavil, v ktorej fáze finančnej operácie sa overia relevantné skutočnosti podľa § 6 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z.

10. ZFK: Je potrebné, aby mala vykonaná ZFK aj tzv. registrátorne číslo?

Nakoľko registrátorne číslo nepatrí medzi obligatórne náležitosti, ktoré vyžaduje ustanovenie § 7 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z. pre potvrdenie vykonania ZFK, nie je potrebné, v zmysle požiadaviek vyplývajúcich zo zákona č. 357/2015 Z. z., aby mala vykonaná ZFK aj registrátorne číslo.

11. ZFK: Môže ZFK vykonať generálny tajomník služobného úradu?

Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 357/2015 Z. z. vykonáva ZFK štatutárny orgán OVS alebo ním určený vedúci zamestnanec a zamestnanec zodpovedný za rozpočet, verejné obstarávanie, správu majetku alebo za iné odborné činnosti podľa povahy finančnej operácie alebo jej časti podľa rozhodnutia štatutárneho orgánu OVS. Zamestnancom sa pre účely zákona č. 357/2015 Z. z. rozumie podľa § 2 písm. j) fyzická osoba v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu, pričom uvedené ustanovenie zákona odkazuje o. i. aj na zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe, ktorý v § 17 ustanovuje, že generálny tajomník služobného úradu je služobne najvyšší vedúci zamestnanec všetkým štátnym zamestnancom v príslušnom služobnom úrade. Je preto prípustné, aby jednou z osôb, ktoré vykonávajú ZFK, bol generálny tajomník služobného úradu.

12. ZFK: Je potrebné vykonať ZFK, ak OVS vystavuje odberateľskú faktúru za nájom?

Keďže ide o časť finančnej operácie (budúci príjem verejných financií), je potrebné vo vzťahu k odberateľskej faktúre za nájom vykonať ZFK, v rámci ktorej sa overí napr. správna výška pohľadávky – súlad s nájomnou zmluvou, splatnosť pohľadávky a pod.

13. ZFK: Je v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z., ak je dátum vykonania ZFK skorší ako je dátum vystavenia faktúry?

ZFK je potrebné pri vystavovaní faktúry vykonať pred jej vystavením, resp. popri vystavení faktúry, pričom je v poriadku, ak je dátum vykonania iný ako dátum vystavenia faktúry.

14. ZFK: Kedy je potrebné vykonať ZFK, ak zamestnanec obce uhrádza nákup určitého tovaru platobnou kartou, ktorá mu bola zverená starostom obce? Je vôbec v takomto prípade potrebné vykonať ZFK?

Použitie platobnej karty obcou je forma bezhotovostnej úhrady výdavkov, pričom ide o uskutočnenie finančnej operácie („použitie verejných financií“). Vzhľadom na uvedené je potrebné aj pri bezhotovostných finančných operáciách vykonať ZFK rovnako ako pri hotovostných finančných operáciách. ZFK je potrebné vykonať pri platobných kartách vždy pri ich odovzdaní príslušnému zamestnancovi a následne vždy pri vyúčtovaní uhradených platieb (napr. na súhrnnom krycom liste k vykonaným platbám).

- 15. AFK: AFK je skončená dňom zaslania správy povinnej osobe, avšak aj po jej skončení dochádza k viacerým úkonom (predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení, splnenie prijatých opatrení a pod.), kedy má oprávnená osoba vrátiť povinnej osobe vyžiadanú dokumentáciu?**

Zákon č. 357/2015 Z. z. exaktne neustanovuje, kedy by mala oprávnená osoba vrátiť povinnej osobe vyžiadanú dokumentáciu, avšak odporúča sa, aby to bola najneskôr do skončenia výkonu AFK, resp. čo najskôr po tom ako oprávnená osoba už vyžiadané dokumenty nepotrebuje (t. j. ukončila ich overovanie). Podklady a doklady vzťahujúce sa k zisteným nedostatkom sú súčasťou spisu, ako kópie zhotovené oprávnenou osobou. Tie môžu byť podpornou dokumentáciou k ďalším dokumentom získaným následným overovaním (písomný zoznam prijatých opatrení, dokumentácia preukazujúca splnené opatrenia).

- 16. AFK: Musí OVS získať od prizvanej osoby – znalca (písomný) súhlas s jeho účasťou na AFK, keďže podľa § 24 zákona č.357/2015 Z. z. je možné na účasť na AFK prizvať prizvanú osobu s jej súhlasom?**

Zákon č. 357/2015 Z. z. neustanovuje, akým spôsobom má byť vyjadrený súhlas prizvanej osoby, a teda nie je nevyhnutné, aby prizvaná osoba takýto súhlas udelila, resp. vyjadrila písomnou formou. Pre účely zákona č. 357/2015 Z. z. je podstatné len to, aby prizvaná osoba súhlasila so svojou účasťou na AFK, t. j. aby proti účasti na AFK nemala výhrady a pokiaľ sa na AFK dobrovoľne účastní, má sa za to, že so svojou účasťou súhlasí.

- 17. AFK: Ako postupovať v prípade, ak je znalec na znaleckom posudku podpísaný ako „fyzická osoba“, ale zastrešuje ho organizácia „právnická osoba“ a na znaleckom posudku je pečiatka „právnickej osoby“. Môže byť v takomto prípade znalec považovaný za prizvanú osobu podľa zákona č. 357/2015 Z. z., a ak nie, môže sa RO na takýto znalecký posudok v rámci dokumentov z AFK odvolávať?**

Podľa § 2 písm. i) zákona č. 357/2015 Z. z. sa prizvanou osobou rozumie zamestnanec iného OVS, zamestnanec právnickej osoby, cudzinec a iná fyzická osoba, ak ich OVS prizval na účasť na finančnej kontrole. V zmysle uvedeného môže byť prizvaná osoba iba fyzická osoba a nikdy nie právnická osoba. Ak prizvaná osoba súhlasí s prizvaním na účasť na finančnej kontrole, považuje sa to za iný úkon vo všeobecnom záujme, pričom zamestnávateľ je povinný tejto osobe poskytnúť pracovné voľno na nevyhnutne potrebný čas, a zároveň prizvanej osobe prislúcha nárok na úhradu nákladov, ktoré jej vznikli v súvislosti s vykonávaním finančnej kontroly. Tieto náklady uhradza ten orgán, ktorý prizvanú osobu prizval. Prizvaná osoba sa teda nezúčastňuje na finančnej kontrole a finančnú kontrolu nevykonáva v mene svojho zamestnávateľa. Podľa § 27 zákona č. 357/2015 Z. z. sú zamestnanci oprávnenej osoby a prizvaná osoba povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli počas finančnej kontroly a prizvaná osoba nemôže poskytovať informácie vo vzťahu k finančnej kontrole ostatným zamestnancov právnickej osoby, v ktorej je zamestnaná, a ani štatutárovi takejto právnickej osoby. Zároveň, nie je vylúčené, aby oprávnená osoba pri finančnej kontrole zobrala do úvahy znalecký posudok vypracovaný znaleckou organizáciou – právnickou osobou, avšak na túto právnickú osobu sa nenahliada ako na prizvanú osobu podľa zákona č. 357/2015 Z. z. a neprináležia jej s tým spojené oprávnenia vyplývajúce zo zákona č. 357/2015 Z. z.

- 18. FK nM: Môže OVS postupom FK nM overiť aj realizáciu ZFK a AFK s dôrazom na dodržiavanie povinností a náležitostí pri ich výkone podľa zákona č. 357/2015 Z. z.?**

OVS je podľa § 9 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. oprávnený overovať FK nM finančnú operáciu alebo jej časť, v rámci ktorej získava dôkazy, preveruje a zisťuje skutočnosti, ktoré považuje za potrebné na účely overenia jej súladu s § 6 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z. V prípade, že sa OVS rozhodne overiť, či bola finančná operácia alebo jej časť overená ZFK, resp. AFK v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 357/2015 Z. z., t. j. rozhodne sa vykonať tzv. „následnú kontrolu“, môže využiť inštitút FK nM. Je však potrebné dodržať dikciu zákona č. 357/2015 Z. z., a teda FK nM musí byť zameraná na overenie finančnej operácie, resp. jej časti. Preto v prípade, ak sa rozhodne OVS overiť výlučne dodržiavanie povinností pri výkone ZFK/AFK, odporúča sa využiť inštitút vnútorného auditu, ak ním OVS disponuje.

- 19. FK nM: Je potrebné, aby interná smernica k výkonu FK nM obsahovala všetky kontrolné (krycie) listy, ktoré sú OVS používané pri výkone FK nM?**

Zákon č. 357/2015 Z. z. neustanovuje povinnosť OVS vypracovať interný predpis o finančnej kontrole. Je však odporúčané, aby si OVS vykonávanie finančnej kontroly v internej riadiacej dokumentácii upravili, a to najmä za účelom zabezpečenia riadne a včasne vykonanej finančnej kontroly zodpovednými osobami. Rozsah vzorov a miera detailu jednotlivých vzorov je na uvážení OVS. Keďže ide o „vzory“ je možné, aby interný predpis upravoval „univerzálny“ vzor, ktorý si následne jednotlivé útvary upravujú podľa potrieb, samozrejme pri zachovaní požiadaviek vyplývajúcich zo zákona č. 357/2015 Z. z.

- 20. FK nM: Môže byť u povinnej osoby najskôr vykonaná FK nM a až následne AFK?**

Zákon č. 357/2015 Z. z. neupravuje poradie vykonávania jednotlivých druhov finančných kontrol, avšak vykonávanie ZFK a AFK je obligatórne. Vykonávanie FK nM je fakultatívne, a týka sa vybraných finančných operácií podľa rozhodnutia štatutárneho orgánu OVS. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. sa FK nM získavajú dôkazy, preverujú a zisťujú skutočnosti, ktoré sú potrebné na účely overenia súladu finančnej operácie alebo jej časti s § 6 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z. Uvedeným nie je dotknutá možnosť, že OVS je povinný vykonať FK nM na základe iného záväzného predpisu, alebo ak je to potrebné za účelom overenia súladu finančnej operácie alebo jej časti s § 6 ods. 4, ak ho nie je možné zabezpečiť kontrolou „od stola“.

Zákon č. 357/2015 Z. z. teda nevylučuje možnosť vykonať najprv FK nM a následne AFK, pričom pokiaľ je potrebné príslušnú finančnú operáciu alebo jej časť overiť AFK a aj FK nM, je z dôvodu zníženia administratívnej záťaže možné vypracovať spoločný návrh / spoločnú správu z AFK a FK nM.

2. ŠPECIFIKÁ – MEDZINÁRODNÉ ZDROJE

1. Všeobecne: Ak subjekt získava prostriedky z fondov EÚ, je povinný vykonávať finančnú kontrolu podľa zákona č. 357/2015 Z. z., ak nie je zapísaný v registri subjektov verejnej správy vedeným Štatistickým úradom SR?

Povinnosť vykonávať finančnú kontrolu podľa zákona č. 357/2015 Z. z. sa vzťahuje na všetky subjekty, ktoré sú OVS podľa § 2 písm. f) zákona č. 357/2015 Z. z., t. j.:

- subjekt verejnej správy podľa osobitného predpisu (§ 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov) – právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom,
- právnická osoba, prostredníctvom ktorej sa poskytujú verejné financie.

Ak je subjekt, ktorý získava prostriedky z fondov EÚ OVS - t. j. subjekt zapísaný v registri subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR alebo právnická osoba, prostredníctvom ktorej sa poskytujú verejné financie, je povinný vykonávať finančnú kontrolu podľa zákona č. 357/2015 Z. z. Okrem registra subjektov verejnej správy je teda potrebné skúmať aj to, či daný subjekt získava verejné financie nielen za účelom ich použitia, ale aj za účelom ich ďalšieho poskytnutia iným subjektom, kedy sa z neho stáva OVS, nakoľko ide o právnickú osobu, prostredníctvom ktorej sa poskytujú verejné financie.

2. ZFK: Je RO povinný vykonávať ZFK počas kontroly výkonu úloh delegovaných z RO na SO, ktorá sa vykonáva ako FKnM?

Povinnosť OVS vykonávať v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. ZFK, závisí od skutočnosti, či v danom prípade existuje finančná operácia alebo jej časť, ktorá má byť finančnou kontrolou overovaná. Finančnou operáciou alebo jej časťou sa pre účely zákona č. 357/2015 Z. z. rozumie príjem, poskytnutie, použitie verejných financií, právny úkon alebo iný úkon majetkovej povahy.

V prípade, že má OVS nastavené svoje procesy tak, že vykonáva kontrolu delegovaných právomocí vo vzťahu k zmluve/dohode o delegovaní právomocí, takáto dohoda predstavuje finančnú operáciu – právny úkon, a preto je OVS povinný vykonávať aj ZFK. ZFK v súvislosti s finančnou operáciou je OVS povinný vykonať bez ohľadu na to, či sa finančná operácia alebo jej časť overila aj iným druhom finančnej kontroly, napr. FKnM.

Inú situáciu predstavuje prípad, ak by OVS mal nastavené svoje procesy tak, že kontrolu delegovaných právomocí vykonáva vo vzťahu k jednotlivým finančným operáciám, ktoré zabezpečuje SO, napr. poskytnutie NFP. V takomto prípade nie je nevyhnutné, aby OVS vykonával ZFK, nakoľko finančné operácie, ktoré overuje, nie sú „jeho“ finančnými operáciami. ZFK predstavuje kontrolu „do vnútra“ OVS, ktorou OVS overuje súlad „jeho“ finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami podľa § 6 ods. 4, ktorú potvrdzuje spôsobom, že okrem iných zákonom ustanovených náležitostí, konštatuje, či vo finančnej operácii možno/nemožno pokračovať, či finančnú operáciu možno/nemožno vykonať, alebo je/nie je potrebné vymáhať poskytnuté plnenie. Vzhľadom na uvedené by v kontexte takejto situácie vykonanie ZFK a jej potvrdenie podľa § 7 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z. bolo pre OVS irelevantné.

3. ZFK: Môže RO vyhlásiť výzvy s cieľom tvorby zásobníka projektov aj v prípade, že nie je dostatočná finančná alokácia na finančné krytie daných výziev?

Vyhlasenie výzvy je súčasťou postupu pri poskytovaní príspevku podľa zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a preto predstavuje časť finančnej operácie, ktorou je poskytnutie verejných financií.

V zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. je OVS povinný ZFK overovať vždy súlad každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 na príslušných stupňoch riadenia, a teda RO je povinný vykonať ZFK aj vo vzťahu k vyhláseniu výzvy. ZFK je potrebné vykonať aj v prípade, ak výzva v danom čase presahuje rámec alokácie operačného programu, pričom ZFK je potrebné overiť súlad finančnej operácie, resp. jej časti okrem iného so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 písm. a) a b) zákona, t. j. s rozpočtom OVS. V tejto súvislosti môžu nastať nasledovné prípady:

- poskytovateľ vyhlasuje výzvu s cieľom zabezpečiť financovanie projektov, ktoré prispievajú k cieľom operačného programu a spĺňajú podmienky na poskytnutie NFP. Ak dostupné finančné prostriedky alokované na implementáciu operačného programu iba čiastočne pokrývajú predpokladanú sumu finančných prostriedkov potrebných na financovanie projektov z pripravovanej výzvy, osoby vykonávajúce ZFK musia posudzovať aj tú skutočnosť, či na krytie finančnej operácie má OVS zabezpečené dostatočné vlastné finančné prostriedky. Vo finančnej operácii teda možno pokračovať alebo ju možno vykonať len v prípade, ak má poskytovateľ ako OVS na krytie záväzkov dostatok finančných prostriedkov alokovaných pre účely implementácie operačného programu, vrátane vlastných finančných prostriedkov na krytie rozdielov oproti pôvodne alokovaným prostriedkom. Posúdenie dostatočnosti vlastných zdrojov sa vykoná s ohľadom na rozpočet OVS;
- pokiaľ poskytovateľ pristúpi k vyhláseniu výzvy len s cieľom tvorby zásobníka projektov, t. j. v čase vyhlasovania výzvy ešte nie je zrejmé, či vzhľadom na dostupnosť finančných prostriedkov dôjde k financovaniu projektov, v takomto prípade je finančná alokácia uvedená vo výzve len indikatívna a k uzatvoreniu zmluvy dôjde len v prípade, že sa poskytovateľovi uvoľnia finančné prostriedky určené na implementáciu operačného programu. V tomto prípade poskytovateľ overuje súlad finančnej operácie s relevantnými skutočnosťami podľa § 6 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z., vrátane overenia súladu s rozpočtom OVS, nevyhnutne aj v ďalších častiach (fázach) finančnej operácie, a to najneskôr pred vydaním rozhodnutia, prípadne podpisom zmluvy o poskytnutí NFP.

4. ZFK: Má PJ vykonať vo vzťahu k súhrnnej ŽoP ZFK a je potrebné v kontrolnom zozname k zostaveniu súhrnnej ŽoP uviesť formuláciu „Finančnú operáciu :

- Je možné vykonať? (Áno/Nie)
- Je možné pokračovať? (Áno/Nie)
- Je potrebné vymáhať poskytnuté plnenie? (Áno/Nie)“?

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. je OVS povinný overovať ZFK vždy súlad každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 na príslušných stupňoch riadenia. PJ vykonáva overenie jednotlivých ŽoP od prijímateľov a v tej súvislosti vykonáva ZFK, pričom v tomto prípade overuje PJ na svojej úrovni finančnú operáciu (resp. jej časť), ktorou je budúce poskytnutie verejných financií prijímateľovi. PJ zároveň pripravuje súhrnnú ŽoP, ktorú predkladá CO.

Na základe predloženej súhrnnej ŽoP a čiastkového výkazu výdavkov CO získava PJ od CO finančné prostriedky, na zabezpečenie vyplatenia príspevkov prijímateľom. Tento úkon predstavuje pre PJ finančnú operáciu (resp. jej časť), ktorou je očakávaný príjem. V tejto súvislosti sa preto taktiež odporúča vykonať ZFK, keďže zákon stanovuje povinnosť vykonať ZFK v súvislosti s každou finančnou operáciou alebo jej časťou. Ide teda o overenie finančnej operácie v čase jej prípravy. Nie je pritom vylúčené, že v rámci ZFK tejto finančnej operácie prispôsobí PJ rozsah overenia skutočností podľa § 6 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z. tomu, že ŽoP zaradené do súhrnnej ŽoP už boli overené, a preto nie je nevyhnutné overovať rovnaké skutočnosti opakovane, ak majú osoby, ktoré kontrolu vykonávajú uistenie, že záver kontroly by bol rovnaký.

Čo sa týka vyjadrenia osôb vykonávajúcich ZFK, zákon č. 357/2015 Z. z. v § 7 ods. 3 exaktne stanovuje, že osoby vykonávajúce ZFK potvrdzujú na doklade súvisiacom s finančnou operáciou alebo jej časťou súlad so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z. uvedením svojho mena a priezviska, podpisu, dátumu vykonania základnej finančnej kontroly a uvedením vyjadrenia, či

- finančnú operáciu alebo jej časť možno vykonať alebo nemožno vykonať,
- vo finančnej operácii alebo jej časti možno pokračovať alebo nemožno pokračovať alebo
- poskytnuté plnenie treba vymáhať alebo poskytnuté plnenie nie je potrebné vymáhať, ak sa finančná operácia alebo jej časť už vykonala.

V zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. osoby vykonávajúce ZFK potvrdzujú súlad finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 na doklade súvisiacom s finančnou operáciou alebo jej časťou, pričom zákon presne nedefinuje, o aký dokument ide. Je preto na zvážení PJ, či skutočností podľa § 7 ods. 3 zákona uvedie na kontrolnom zozname, resp. na inom vhodnom doklade, ktorý s finančnou operáciou, resp. jej časťou, súvisí.

5. AFK: V prípade, ak boli na základe znaleckého posudku v rámci AFK identifikované neoprávnené výdavky, má RO uviesť znalca (prizvanú osobu) na návrhu správy / správe z AFK, a zároveň má znalec tieto dokumenty podpísať?

V § 22 ods. 3 písm. b) zákona č. 357/2015 Z. z. je uvedené, že návrh (čiastkovej) správy, resp. (čiastková) správa o. i. obsahuje mená, priezviská a podpisy zamestnancov oprávnenej osoby a prizvanej osoby, ktorí vykonali AFK. V zmysle uvedeného je teda potrebné rozlišovať, či prizvaná osoba:

- reálne vykonávala AFK, t. j. overovala určité skutočnosti postupom a metódami stanovenými oprávnenou osobou a výstup z jej overovania je priamo obsiahnutý v návrhu správy/správe z finančnej kontroly alebo
- sa „len“ zúčastnila na AFK, napr. spôsobom, že vypracovala podklad v zmysle požiadaviek oprávnenej osoby (napr. právnu analýzu, posudok, stanovisko a pod.), ktorý použijú pri posudzovaní skutočností overovaných AFK osoby, ktoré AFK vykonávajú, v takej miere a takým spôsobom, ako uznajú za vhodné.

Ak prizvaná osoba reálne vykonávala AFK, je potrebné, aby návrh správy/správu z AFK podpísala. V opačnom prípade nie je potrebné od prizvanej osoby vyžadovať jej podpis na návrhu správy/správe.

3. ŠPECIFIKÁ – VNÚTORNÝ AUDIT

1. Všeobecne: Môže byť vnútorný audítor určený zároveň aj ako zodpovedná osoba v zmysle zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 18/2018 Z. z.“)?

Aby vnútorný audítor mohol plniť svoje úlohy v súlade so zákonnými požiadavkami, musia byť naplnené nasledovné skutočnosti:

- funkčná a organizačná oddelenosť a nezávislosť vnútorného auditu od iných organizačných útvarov správcu kapitoly štátneho rozpočtu a od výkonu finančnej kontroly a vládneho auditu,
- zamestnanca vykonávajúceho vnútorný audítor nemožno poverovať činnosťami, ktoré nesúvisia s vykonávaním vnútorného auditu alebo sú v rozpore s jeho nezávislosťou, a zároveň je potrebné vylúčiť akékoľvek zásahy smerujúce k ovplyvňovaniu zamestnancov vykonávajúcich vnútorný audítor.

Úlohou vnútorného auditu je o. i. nezávislé a objektívne overovanie a hodnotenie systému riadenia rizík, t. j. vnútorného kontrolného mechanizmu, ktorý má zabezpečovať, aby sa predchádzalo porušovaniu osobitných predpisov alebo medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná a na základe ktorých sa SR poskytujú prostriedky zo zahraničia. Súčasťou overovania a hodnotenia systému riadenia rizík je aj overovanie a hodnotenie plnenia povinností správcu kapitoly štátneho rozpočtu vyplývajúcich mu v oblasti ochrany osobných údajov, vrátane určenia zodpovednej osoby a následného plnenia úloh touto zodpovednou osobou. Zároveň platí, že vnútorný audítor pri svojej práci plní úlohy, pri ktorých do istej miery spracúva osobné údaje (t. j. je „spracovateľom“ osobných údajov), keďže má prístup k informáciám, údajom, zamestnancom, majetku a pod. správcu kapitoly štátneho rozpočtu a vytvára o tom auditnú stopu.

Medzi základné úlohy zodpovednej osoby vymedzené v čl. 39 nariadenia EP a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „nariadenie“), resp. v príslušných ustanoveniach. zákona č. 18/2018 Z. z., patrí poskytovanie poradenstva, monitorovanie súladu s právnymi predpismi na ochranu osobných údajov, posudzovanie vplyvu plánovaných spracovateľských operácií na ochranu osobných údajov a spolupráca s dozorným orgánom. Hoci zodpovedná osoba môže plniť aj iné úlohy a povinnosti nesúvisiace s ochranou osobných údajov, je v zmysle čl. 38 ods. 6 nariadenia nevyhnutné zabezpečiť, aby žiadna z takýchto iných úloh alebo povinností nevedla ku konfliktu záujmov. Neexistencia konfliktu záujmov je spojená s požiadavkou, aby zodpovedná osoba konala nezávisle.

V zmysle vyššie uvedeného teda platí, že zlúčením osoby vnútorného audítora a zodpovednej osoby by dochádzalo k stretu ich záujmov, nakoľko činnosť vnútorného audítora, vo vzťahu k úlohám plneným zodpovednou osobou, nebude objektívna a nezávislá tak, ako to stanovuje § 2 písm. c) a § 16 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z., a zároveň by došlo k porušeniu ust. § 10 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z. Uvedené platí aj z opačného pohľadu, t. j. zo strany zodpovednej osoby. Vnútorný audítor spracovávajúci osobné údaje by v takomto prípade nebol podrobený nezávislému a objektívnemu posúdeniu zo strany zodpovednej osoby tak, ako to vyžaduje čl. 38 ods. 6 nariadenia.

2. Všeobecne: Vykonáva sa audit ochrany osobných údajov explicitne podľa zákona č. 357/2015 Z. z.?

Z pohľadu zákona č. 357/2015 Z. z. možno vykonať audit ochrany osobných údajov ako vnútorný audítor, keďže plnenie úloh v oblasti ochrany osobných údajov tvorí súčasť riadiacich a kontrolných procesov správcu kapitoly štátneho rozpočtu, t. j. aj súčasť systému riadenia rizík, ktorého overovanie a hodnotenie zaraďujeme medzi ciele vnútorného auditu.

- 3. Všeobecne: Je potrebné uplatniť ustanovenie § 27 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z., t. j. zbaviť zamestnancov oprávnenej osoby od povinnosti zachovávať mlčanlivosť, ak si subjekt vykonávajúci audit/kontrolu vyžiada od útvaru vnútorného auditu predloženie Ročných správ o vykonaných vnútorných auditoch?**

Ak je obsah ročných správ o vykonaných vnútorných auditoch potrebný, resp. relevantný vo vzťahu k auditnej/kontrolnej činnosti, je potrebné zo strany útvaru vnútorného auditu poskytnúť relevantný orgánom vykonávajúcim audit/kontrolu súčinnosť a tieto správy im predložiť. V takomto prípade nie je potrebné pri predkladaní ročných správ o vykonaných vnútorných auditoch vyžadovať od štatutárneho orgánu OVS oslobodenie od mlčanlivosti podľa § 27 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z.

- 4. Všeobecne: Môže útvary vnútorného auditu OVS vykonať vnútorný audit v právnickej osobe, ktorá je v jeho zakladateľskej pôsobnosti, a v ktorej OVS vykonáva akcionárske práva, pričom 100% akcionárom je Slovenská republika?**

Ustanovenie § 16 ods. 4 písm. b) zákona č. 357/2015 Z. z. určuje, že správca kapitoly štátneho rozpočtu vykonáva vnútorný audit v právnickej osobe v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti alebo zakladateľskej pôsobnosti, alebo v právnickej osobe, v ktorej OVS vykonáva akcionárske práva alebo práva vyplývajúce z vlastníctva majetkových podielov, alebo ktorú spravuje. Útvary vnútorného auditu je teda v takomto prípade oprávnený vykonať v danej právnickej osobe vnútorný audit podľa zákona č. 357/2015 Z. z.

- 5. Všeobecne: V prípade, že povinná osoba, v ktorej je vykonávaný vnútorný audit, nie je subjektom verejnej správy, má to vplyv na rozsah zamerania vnútorného auditu s ohľadom na ciele vnútorného auditu podľa § 10 ods. 2 a § 16 ods. 5 zákona č. 357/2015 Z. z.?**

Keďže výpočet cieľov vnútorného auditu vymedzený v § 10 ods. 2 a § 16 ods. 5 zákona č. 357/2015 Z. z. je demonštratívny, správca kapitoly štátneho rozpočtu je oprávnený si za cieľ/ciele vnútorného auditu zvoliť niektorý/niektoré z tých, ktoré sú explicitne vymedzené v zákonomnom texte, avšak môže si zvoliť aj iný v zákone neuvedený cieľ, ak to považuje za potrebné. Rozsah zamerania výkonu vnútorného auditu nie je limitovaný výpočtom cieľov vymedzených v § 10 ods. 2 a § 16 ods. 5 zákona č. 357/2015 Z. z., a zároveň pri určení rozsahu zamerania výkonu vnútorného auditu takisto nie je rozhodujúce, či povinná osoba je alebo nie je subjektom verejnej správy. Ak sa nejedná o subjekt verejnej správy, je však potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že takýto subjekt spravidla nehošpodári s verejnými financiami, a tomu je nevyhnutné prispôbiť aj vymedzenie cieľov vnútorného auditu.

- 6. Všeobecne: Je útvary vnútorného auditu v zmysle ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z. pri vypracovávaní strednodobého plánu a ročných plánov vnútorných auditov povinný vykonať hodnotenie rizík pri všetkých osobách uvedených v ustanovení § 16 ods. 4 písm. a) až d) zákona č. 357/2015 Z. z.?**

Z ustanovení zákona č. 357/2015 Z. z. vyplýva, že pri objektívnom hodnotení rizík útvary vnútorného auditu sa okrem iného zohľadňujú aj úlohy a ciele správcu kapitoly štátneho rozpočtu, pričom je potrebné vziať do úvahy charakter vykonávaných činností/procesov, a to tak u správcu kapitoly ako takého, ako aj u jeho podriadených organizácií. Zákon č. 357/2015 Z. z. nevyžaduje, aby hodnotenie rizík bolo vykonané pre každý subjekt, v ktorom je správca kapitoly štátneho rozpočtu oprávnený vykonať vnútorný audit, samostatne, avšak z vykonaného hodnotenia rizík by malo byť zrejmé, ktoré oblasti/subjekty boli v rámci hodnotenia rizík vyhodnotené ako najrizikovejšie. Cieľom objektívneho hodnotenia rizík je spracovať plány auditov tak, aby reflektovali riziká celého rezortu pri zohľadnení návrhov a odporúčaní štatutárneho orgánu správu kapitoly štátneho rozpočtu. Útvary vnútorného auditu je oprávnený vykonať vnútorný audit vo všetkých osobách uvedených v ustanovení § 16 ods. 4 písm. a) až d) zákona č. 357/2015 Z. z., pričom by mal byť schopný zhodnotiť pri plánovaní riziká vo všetkých osobách, či už na základe výstupov z riadenia rizík (§ 5 zákona č. 357/2015 Z. z.) vlastnej organizácie, resp. podriadených organizácií, na základe výsledkov predchádzajúcich auditov a kontrol, ale aj na základe vlastného nezávislého audítorského úsudku (týka sa hlavne povinných osôb uvedených v § 16 ods. 4 písm. c) a d) zákona č. 357/2015 Z. z.).

- 7. Všeobecne: Je možné, aby bol vnútorný audítor vedúcim úradu určený na vybavovanie sťažností proti internému zamestnancovi/kontrolórovi úradu?**

Zamestnanca vykonávajúceho vnútorný audit (vrátane vnútorného audítora) nemožno podľa § 10 ods. 3 zákona č. 357/2015 Z. z. poverovať činnosťami, ktoré nesúvisia s vykonávaním auditu a sú v rozpore s jeho nezávislosťou a tento zamestnanec je podľa § 26 zákona č. 357/2015 Z. z. povinný zdržať sa konaní, ktoré vedie alebo by mohlo viesť k jeho predpojatosti. Vybavovanie sťažností (bez ohľadu na to, voči komu táto sťažnosť smeruje), nemožno považovať za činnosť súvisiacu s vykonávaním auditu podľa zákona č. 357/2015 Z. z. a jej uskutočňovanie by predstavovalo prekážku zachovania nevyhnutnej nezávislosti zamestnanca vykonávajúceho vnútorný audit.

4. ŠPECIFIKÁ – OBCE, MESTÁ, VÚC A HLAVNÍ KONTROLÓRI

- 1. ZFK: Má obec vykonávať ZFK na stavebných povoleniach, kolaudačných rozhodnutiach a pod.?**

Vo vzťahu k povinnosti výkonu ZFK v prípade rozhodnutí vydaných OVS je podľa zákona č. 357/2015 Z. z. východiskovým kritériom existencia/neexistencia finančnej operácie. OVS ako orgán aplikácie práva realizuje svoju zákonom zverenú právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach konkrétne určených subjektov výlučne individuálnymi právnymi aktmi. Rozhodnutia vydané v rámci správneho, stavebného, prípadne iného konania OVS ako také predstavuje individuálny právny akt, ktorým sa zakladá, mení, ruší alebo autoritatívne overuje konkrétne právo a právne povinnosti subjektov (žadateľov) určených individuálne. Rozhodnutia OVS preto ako také nepredstavujú právny úkon, resp. iný typ finančnej operácie, a preto nie je potrebné, aby OVS vykonal ZFK vo vzťahu k vydaniu samotného rozhodnutia. Týmto však nie je vylúčená existencia finančnej operácie, ktorá súvisí/vyšľáva z rozhodnutia OVS – napr. samotné rozhodnutie o vyrubení daní nie je finančnou operáciou, tou je však očakávaný príjem verejných financií v podobe dane. Tu sa odporúča vykonať ZFK pri vzniku „pohľadávky“ - nároku na budúci príjem (t. j. v momente nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia), a zároveň aj pri prijatí verejných financií na účet, resp. do pokladne OVS.

2. AFK: Vztahuje sa na samosprávny kraj povinnosť vykonať AFK u neverejného poskytovateľa po zaslaní vyúčtovania finančného príspevku?

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. je OVS povinný vykonávať AFK súladu každej finančnej operácie alebo jej časti s § 6 ods. 4, ak poskytne verejné financie inej osobe alebo poskytol verejné financie inej osobe alebo, ak sa poskytujú v súlade s osobitným predpisom. Zároveň, podľa § 20 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. AFK sa začína vykonaním prvého úkonu povinnej osoby voči oprávnenej osobe, t. j. napr. predložením vyúčtovania finančného príspevku.

5. ŠPECIFIKÁ – MIMORIADNA SITUÁCIA

1. Všeobecne: Je možné považovať mimoriadnu situáciu za dôvod hodný osobitného zreteľa, na základe ktorého OVS ukončí AFK záznamom podľa § 22 ods. 6 zákona č. 357/2015 Z. z.?

Mimoriadnu situáciu ako takú nie je možné považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý je možné ukončiť AFK záznamom. Za dôvody hodné osobitného zreteľa sa v takomto prípade považujú také dôvody, kedy výkon AFK už nemá zmysel, resp. stráca opodstatnenie – napr. zánik povinnej osoby, späťvzatie žiadosti o platbu, späťvzatie dokumentácie k verejnému obstarávaniu.

2. ZFK: Je možné považovať mimoriadnu situáciu za havarijný stav a uplatniť tak výnimku z vykonávania ZFK podľa § 7 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z. z.?

Zákon č. 357/2015 Z. z. v § 7 ods. 4 upravuje dve výnimky, v prípade ktorých nie je potrebné vykonať ZFK:

- prvá sa vzťahuje pre vymedzené OVS (zložky integrovaného záchranného systému, Policajný zbor, Hasičský a záchranný zbor, Horská záchranná služba ...), avšak výlučne pri plnení tých úloh, ktoré neznesú odklad podľa osobitných predpisov,
- druhá sa vzťahuje na situáciu, ak ide o odstraňovanie dôsledkov prevádzkových havárií a iných havarijných stavov, pričom je potrebné každú takúto situáciu vždy posudzovať individuálne a najskôr skúmať, či existujú okolnosti predstavujúce prevádzkovú haváriu, resp. iný havarijný stav. Ak áno, treba ďalej skúmať, či k odstraňovaniu dôsledkov prevádzkových havárií a iných havarijných stavov, dochádza bezprostredne po ich vzniku a súčasne, že odstránenie týchto dôsledkov neznesie odklad v záujme ochrany života, zdravia, či predchádzania škodám na majetku. Počas mimoriadnej situácie by mohlo ísť napr. o situáciu, kedy je potrebné odstrániť hrozbu ohrozenia/úmrtia veľkého počtu obyvateľov vírusom, pričom určité opatrenie je nevyhnutné vykonať okamžite, bez odkladu.

3. AFK: Je potrebné, aby aj počas mimoriadnej situácie podpisovali návrh správy/správu z AFK všetky osoby, ktoré AFK vykonali tak ako to vyžaduje ustanovenie § 22 ods. 3 písm. b) zákona č. 357/2015 Z. z.?

V zákone č. 96/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení zákona č. 75/2020 Z. z. (tzv. „Lex Korona“) účinnom od 25. 04. 2020 bolo v § 36b ustanovené, že ak v období pandémie nie je možné z dôvodov hodných osobitného zreteľa získať podpisy zamestnancov, ktorí vykonávali AFK (alebo FK nM), na návrhu správy alebo na návrhu čiastkovej správy a na správe alebo na čiastkovej správe, ich podpis sa nevyžaduje, ak je návrh správy alebo návrh čiastkovej správy a správa alebo čiastková správa podpísaná štatutárnym orgánom OVS alebo ním určeným vedúcim zamestnancom.

4. FK nM: V prípade, ak mal OVS naplánovaný výkon FK nM, avšak nastala mimoriadna situácia, môže OVS nahradiť FK nM AFK?

OVS vykonáva AFK len v prípade, že sú splnené podmienky podľa § 8 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z., t. j. poskytne verejné financie alebo poskytol verejné financie inej osobe, alebo ak sa verejné financie poskytujú v súlade s osobitným predpisom a taktiež je potrebné dodržať aj ustanovenie § 20 ods. 1 uvedeného zákona, podľa ktorého AFK začína vykonaním prvého úkonu povinnej osoby voči oprávnenej osobe. Zároveň v prípade, ak OVS plánoval vykonať FK nM, predpokladá sa, že potrebuje/chce overiť určité skutočnosti vzťahujúce sa k finančnej operácii alebo jej časti na mieste, čo nie je možné dosiahnuť prostredníctvom inštitútu AFK. Uvedeným nie je dotknutá možnosť využiť v rámci FK nM elektronickú, resp. inú ako osobnú formu komunikácie, s cieľom obmedziť osobný kontakt a minimalizovať zdržiavanie sa v povinnej osobe. Taktiež je na OVS a jeho zamestnancoch, aby posúdili, či je možné v rámci vykonávanej FK nM spoľahnúť sa na informácie, resp. dokumenty predkladané povinnou osobou elektronicky, pričom, ak je potrebné uistiť sa o ich súlade s originálmi, povinná osoba je povinná tieto dokumenty, v súlade s ustanovením § 21 ods. 3 písm. b) zákona č. 357/2015 Z. z., oprávnenej osobe predložiť k nahliadnutiu, resp. jej ich odovzdať.

ZOZNAM SKRATIEK

AFK:	administratívna finančná kontrola
CO:	certifikačný orgán
FK nM:	finančná kontrola na mieste
NFP:	nenávratný finančný príspevok
OVS:	orgán verejnej správy
PJ:	platobná jednotka
RO:	riadiaci orgán
SO:	sprostredkovateľský orgán
ZFK:	základná finančná kontrola
zákon č. 357/2015 Z. z.:	zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ŽoP	žiadosť o platbu